

Lúčik

Občasník žiakov ZŠ s MŠ Stakčín

šk. r. 2014/2015

ilí mladí priatelia,

niekto múdry kedysi povedal: Nie je pekné chodiť po vlastnej krajine ako cudzinec. A poviem vám úprimne, že ja vo svojom okolí často stretávam takýchto „cudzincov“. Veľkých i malých. Ľudí, ktorí lepšie poznajú Tatry a Slovenský raj ako prírodu, ktorú majú hneď za „chrbtom“. Prírodu, ktorá je krásna a jedinečná natoľko, že tu láka návštevníkov z rôznych kútov sveta. Precestujú množstvo kilometrov, aby videli staré zvyšky bukových pralesov, aby zažili poloninské lúky na slovensko-poľskom pohraničí, aby sa nadýchli starého dreva takmer štyristoročných chrámov. Zdá sa, že územie, ktoré Európa a svet považuje za unikátne a hodné zachovania, my ľudia, ktorí tu žijeme, si nevážime a neuvedomujeme si jeho cenu. Ak by to tak nebolo, v našom kraji by sa neťažilo tak bezcitne a intenzívne. Nebolo by tu toľko smetísk a čiernych skládok. Starali by sme sa o svoju krajinu, spoznávali by sme ju a boli by sme na ňu hrdí. Veď ju ocenila Európa Diplomom Rady Európy a svetová organizácia UNESCO ju zapísala medzi najhodnotnejšie územia celého sveta – do Zoznamu svetového prírodného dedičstva. Akoby nám dnešná rýchla a počítačová doba kradla čosi také, na prvý pohľad obyčajné, ako je láska a úcta ku krajine, v ktorej žijeme. Spomínam si na riadky z knihy Malý strom od Cartera. Rada by som sa o ne s vami podelila. Píše sa v nej: „Starý otec mi často pripomínal, že Indiáni sa od malička učia žiť v zázračnom svete divočiny, kde každé zviera má svoje vlastné meno, kde nielen ľudia, zvieratá, stromy, ale i samotná matka Zem je živou bytosťou – však preto nosia Indiáni mokasíny s mäkkou podrážkou, aby jej pulz vnímali chodidlami. Učia sa žiť s prírodou v harmónii, lebo vedia, že to je ich domov. Indiáni lovia ryby a poľujú na zvieratá len preto, aby získali potravu. Starý otec vyhlásil, že je to rozhodne najhlúpejšia vec na svete pobeňovať sem a tam a zabíjať len tak, zo zábavy. Celé dni sme presedeli pod stromami a pozorovali les. Starý otec povedal, že je

dôležité rozumiieť stromom, zvieratám i ľuďom, lebo nie je možné milovať niečo, čo nechápeme.“ Škoda, že troška toho „indiánskeho vnímania sveta“ sme si nezachovali aj my. Ale snáď nie je neskoro. Lebo „vždy je správny čas robiť správne veci“. A blíží sa leto, čas, kedy je školských povinností menej, kedy je viac príležitostí spoznávať svoje okolie, navštíviť kúsok lesa, len tak, pre radosť a poznanie, tíško pozorovať, čo sa tam deje. Nie nadarmo sa hovorí, že príroda lieči, upokojuje, spomaľuje beh života. Ak sa rozhodnete stráviť v nej svoj voľný čas, nezabúdajte, ako sa máte k nej správať. Známy výrok hovorí: „V prírode nezanechávaj nič, okrem odtlačkov svojich nôh.“ Nezahadzujte odpadky, pôsobia škaredo, zapáchajú, v prírode sa rozkladajú dlhé desiatky, stovky až milióny rokov. Nezakladajte oheň v lese, kde môže ľahko vzniknúť požiar. Požiar sa v lesoch šíri veľmi rýchlo, cez koreňovú sústavu, ktorá je veľmi rozsiahla. Netrhajte zbytočne kvety do kytíc. Kým prídete domov, zvädnú a stratia svoju krásu. Mnohé z nich sú vzácne. V neďalekej Prírodnej rezervácii Hrunok rastie vzácna čemerica purpurová, ktorá je zákonom chránená. Neznalosť zákona nikoho neospravedľuje. Za jej ničenie vám hrozí finančná pokuta. Neusmrcujte zvieratá len preto, aby ste si dokazovali svoju silu. Nie je hrdinstvo zabiť bezmocné zviera. Je to, naopak, hlúposť a barbarstvo! Verím a chcem dúfať, že z vás rastú múdri a láskavi ľudia. Že nám raz generácie po nás nepovedia: „Nerozumieme svojim predkom, keď vidíme svet, ktorý nám zanechali.“ (Frisch).
Prajem vám krásne a radosné letné dni.

S pozdravom Iveta Buralová, pracovník S-NP Poloniny v Stakčíne

Milí žiaci,

7. mája sme si pietnym aktom kladenia vencov pri pomníku padlých občanov Stakčína pripomenuli 70. výročie ukončenia 2. svetovej vojny v Európe, ktorá si vybrala veľkú daň na ľudskej civilizácii. Dejiny nám pripomínajú desiatky miliónov padlých, stovky miliónov hladujúcich a ponižovaných. Zničené mestá, dediny, priemyselné centrá i dopravné trasy. Zamínované polia i pobrežné vody. Zničené i stratené pamiatky. Vydrancované zdroje, zničená príroda.

Aj Slovensko poznačila realita druhej svetovej vojny. Bola tu zložitá existencia totalitného režimu, ktorý dovolil vyviešť svojich občanov do nacistických koncentračných táborov, ktorý sa zúčastnil útoku na Poľsko, vyslal svoje divízie na východný front. Ale bol tu aj občiansky i vojenský podzemný odboj, ktorý vyvrcholil Slovenským národným povstaním. A potom dlhých 8 mesiacov prechodu frontu. Ťažké boje o Duklu, v Dargovskom priesmyku, pri Liptovskom Mikuláši či na brehoch Hrona skropili krvou túto krajinu. Po celom Slovensku máme vojenské cintoríny. Hroby Slovákov, Rusov, Ukrajincov, Rusínov, Rumunov, Poliakov, Francúzov, Nemcov i príslušníkov iných národov.

Možno si povieť: Ved' je to už 70 rokov! Prečo nám to stále pripomínate?

Práve preto, aby sme nezabudli. Aby druhá svetová vojna ostala navždy mementom pre ľudstvo tejto planéty.

Nadežda Šothová, vyučujúca dejepisu

Škola nie je ZOO

- Ty somár ušatý!
- Ty opica orangutan!
- Ty papagáj africký!
- Ty žirafa...

Stačí? Azda stačí. Neraz by si človek myslel, keď prechádza popri škole, že šibnutím čarovného prútika sa ocitol v zoologickej záhrade a žiaci – doteraz normálne deti, chlapci a dievčatá – sa po zazvonení na prestávku tiež ako šibnutím čarovného prútika zmenili na zvieratká. A teraz sa čudujú, čo sa z nich vlastne vyklúlo: somár ušatý, opica orangutan, papagáj, žirafa...

Aj vám sa to stáva? Radím vám, pozrite sa v takej chvíli do zrkadla. Narástli vám ušiská? Zobáky, chvosty? Alebo iba jazyky? Och, v takom prípade si do nich rýchlo zahryznite! A skôr ako by ste svoju kamarátku či kamaráta nazvali zvieracím menom, odhryznite si ten nepotrebné narastený kúsok zlosti na jazyku, prehltnite ho a vráťte sa k menám, ktoré patria medzi ľudí. Lebo čo keby ste vy raz prišli do ZOO a z klieťok začuli: - Ty Maťo Potočný! A ty Lucia Riečna! Ty jeden Stano Vodnícký! – A k tomu rev a kriek, aký do klieťky patrí. Nie je to bohviečo, však?

Kristína Diničová, 9. ročník

Exkurzia na Úpravňu vody v Stakčine

Návšteva na Úpravni vody v Stakčine sa uskutočnila 23. 4. 2015. Bola zorganizovaná pre žiakov 8. ročníka našej základnej školy pri príležitosti Svetového dňa vody.

Žiaci mali možnosť sledovať proces, ktorým prechádza voda zo Stariny až po samotnú domácnosť. Tok vody z úpravne

pokračuje potrubím do domácností nielen v obci, ale starinskú vodu pijú a používajú na rôzne účely aj vo vzdialených Košiciach.

To, že voda je mimoriadne dôležitá tekutina, žiaci vedia. Ale to, že je zdrojom stopových prvkov (Li, Zn, Cu, Sn, CO, Mn...) dôležitých pre ľudský organizmus, si možno uvedomili až počas odborného výkladu pána Ing. Dunaja. Podľa neho pitná voda musí byť zdravotne bezpečná, jej používanie nesmie ohroziť zdravie ľudí a musí mať aj vyhovujúce senzorické vlastnosti. A práve kvôli týmto vlastnostiam sa voda „spracúvava“ v úpravni vody.

Prednáška i samotná návšteva Úpravne vody v Stakčine zaujala všetkých žiakov. Určite po tejto exkurzii budú pristupovať k téme VODA s rešpektom a vážnosťou.

Lívia Mandzáková, 8. A

Viktória – náš jazykový kvet

Krajské kolo súťaže v prednese poézie a prózy v cudzích jazykoch, ktoré sa nieslo pod názvom Jazykový kvet, sa uskutočnilo 10. marca 2015 v Prešove.

V tejto umeleckej prehliadke súťažili aj žiaci našej školy. V anglickom jazyku sa výberom z poézie predstavila Sofia Zara Baraníková, žiačka 1. ročníka, a Marián Klec, žiak 6. A triedy. Zo súťaže si odnášali certifikát.

V ruskom jazyku sa pred porotou predstavila Viktória Tkačuková, žiačka 6. A. V krajskom kole bola úspešná a postúpila do celoslovenského kola, ktoré sa uskutočnilo 16. apríla 2015 opäť v Prešove. A znova potvrdila svoj talent. Stala sa víťazkou celoslovenského kola a bola pozvaná na záverečné stretnutie víťazov krajských kôl do Nitry.

Blahoželáme, Viktória!

Marián Klec, 6. A

Narcis opäť zažiaril

V piatok 27. marca t. r. žltý narcis znova zdobil goleriky či inú časť odevu našich žiakov, ale aj učiteľov. Počas už tradičnej akcie Dňa narcisov mali deti i dospelí možnosť prispieť dobrovoľnou finančnou čiastkou na činnosť charitatívnej organizácie Liga proti rakovine. Tá sa zameriava na pomoc onkologickým pacientom a ich rodinám.

Aj mladé zdravotníčky K. Diničová a K. Sochaničová zo ZŠ s MŠ v Stakčine pod vedením Mgr. N. Kerekaničovej uskutočnili dobrovoľnú zbierku nielen v rámci školy, ale oslovili aj občanov Stakčina v jeho uliciach. Svojou aktívnou prácou sa tejto dvojici podarilo vyzbierať sumu 232eur. Dievčatám patrí veľká vďaka za všetkých onkologických pacientov, ktorým aj táto nevelká suma určite pomôže v boji proti zákernej chorobe, akou je rakovina.

Hlavným cieľom Dňa narcisov je priblížiť problém boja proti rakovine zdravým ľuďom. Žltý narcis je symbolom jari a nádeje. Ľudia si ho pripínajú na odev, čím vyjadrujú solidaritu s osobami postihnutými rakovinou. Aj my sme túto solidaritu prejavili v tento deň a teší nás, že sme pomohli dobrej veci.

Silvia Kuchtaninová, 9. ročník

Návšteva knižnice

O tom, že marec je mesiac kníh, vieme už od prvého ročníka. Pani učiteľka Sochaničová nám vtedy povedala, že je to na počesť slovenského zberateľa a ochrancu slovenských i českých kníh Mateja Hrebendu, ktorý sa v mesiaci marec narodil a aj zomrel.

Pri tejto príležitosti sme 20. marca 2015 navštívili s našou vyučujúcou slovenského jazyka p. Nadeždou Šothovou a p. Máriou Kerekaničovou Vihorlatskú knižnicu v Humennom. Knižnica nás v prvom momente prekvapila svojou veľkosťou. Pracovníčka knižnice nám najskôr poukazovala všetky oddelenia, v ktorých sú knihy usporiadané podľa druhu literatúry a tiež podľa abecedného zoznamu. Potom nám vysvetlila, na akom princípe funguje vypožičiavanie kníh a čo všetko je potrebné urobiť, aby sme mohli získať čitateľský preukaz.

V druhej časti návštevy sme sa rozprávali o knihách a o ich dôležitosť v živote každého človeka. Vypočuli sme si slovenskú ľudovú rozprávku z knihy Pavla Dobšinského a hovorili sme o tom, ktoré rozprávky poznáme a prečo sa nám páčia. Pracovníčka knižnice bola milo prekvapená, keď zistila, koľkí z nás radi čítajú. Rozlúčila sa s nami so slovami, aby sme si navždy zapamätali, že kniha je naozaj najlepším priateľom človeka.

Michaela Jirušková, 5. A

Slávnosť venovaná našej Zemi

24. apríl sa v povedomí žiakov každoročne spája s oslavou Dňa Zeme. Aj tohto roku sa žiaci našej školy zúčastnili kultúrnej akcie venovanej planéte Zem. Pripravili ju pracovníci Národného parku

Poloniny v spolupráci s Mestským kultúrnym strediskom v Snine.

Žiakom sa v programe naskytl dvojaký pohľad na našu planétu. Ten kladný spočíval v rozumnom využívaní jej prírodných zdrojov, v správnom vzťahu človeka k prírode. A ten druhý – záporný vyjadroval negatívny postoj človeka k Zemi, nedôstojné a neľudské zaobchádzanie so všetkým, čo nám svet našej zemeľule poskytuje. To všetko sa dialo na scéne prostredníctvom žiackych vystúpení formou scénok, piesní, tancov, hudby... Žiaci boli programom očarení, o čom svedčil aplauz počas kultúrneho vystúpenia. Zároveň si uvedomili, že všetko závisí od človeka. Ako sa my ľudia budeme správať k našej matke Zemi, takú ju budeme mať. A toto je práve veľmi dôležité, aby sme si to uvedomili a začali sa konečne správať tak, ako sa patrí.

Verím, že túto podstatnú vec každý z nás pochopil a bude na to pamätať.

Alena Voroňáková, 9. ročník

Anketa

Opýtali sme sa žiakov 9. ročníka na to, čo zaujímavé, veselé, humorné či nezvyčajné zažili počas deviatich rokov, ktoré strávili v laviciach našej školy. Tu sú ich odpovede:

Alica Mergová: Najviac si budem spomínať na pobyt mladých astronómov v Poľsku, ktorého som sa zúčastnila ako členka astronomického krúžku. Našla som

si tam nových kamarátov a získala som tam mnoho nových poznatkov.

Klaudia Sochaničová: Mám vlastný zážitok, ktorý sa mi stal počas školskej diskotéky. Práve vtedy boli u nás na návšteve žiaci zo susedného Poľska a ja som si nešťastnou náhodou zlomila ruku.

Michal Gezo: Najviac sa mi zapamätali hodiny telesnej výchovy, keď sme si schválne páliili navzájom do seba loptami natoľko, že sa podaktorí zvíjali od bolesti.

Júlia Kirová: Zo všetkých uskutočnených akcií si budem najviac pamätať koncert Integrácia v Košiciach. So spolužiakmi sme sa skvelo bavili, videli sme naživo slovenských i zahraničných interpretov a počúvali sme skvelú hudbu. Tento koncert mi bude dlho pripomínať tričko s logom Integrácia a pár autogramov od známych spevákov. Na tento deň skutočne nikdy nezabudnem.

Dagmar Rošková: Nikdy nezabudnem na hodinu telesnej výchovy, na ktorej si Kristína zlomila ruku pádom z asi 30 cm vysokej lavičky.

Matúš Basoš: Najzábavnejšia vec, ktorá ma pobavila, bola tá, keď som si s kamarátom vymyslel, že nemáme peniaze domov na autobus. Žiaci nás poľutovali a my sme od nich vyzbierali 4 eurá.

Alena Voroňáková: Najhumornejšia príhoda, ktorá sa mi vryla do pamäti, sa stala počas návštevy Aquaparku v Michalovciach. O rok mladší žiak našej školy sa v bufete pošmykol, roztrhal si plavky a vyliat na seba kofolu.

Adela Gnipová: Celkom fajn deň sa udial počas praktickej časti účelového cvičenia v prírode. Jednou z úloh, ktoré sme mali splniť, bolo zhrabať lístie na jednu kopy. Urobili sme obrovský kopec, ktorý nás lákal, aby sme doň postupne všetci poskákali. Lístie sa opäť rozpŕchlo na všetky strany a znova sme ho museli zhrabať. Ale nám sa to náramne páčilo a bola to pre nás skvelá zábava.

*Interview s predstaviteľkami
rozprávkovej divadelnej hry
Pamodaj šťastia, lavička. S touto
divadelnou hrou sa predstavili
žiakom ZŠ s MŠ v Stakčine.*

Redaktorka: *Predstavte čitateľom časopisu divadelnú postavu, ktorú ste stvárňovali.*

Viktória Telváková: *Hrala som macochu, ktorá bola zlá a svojej nevlastnej dcére Aničke ubližovala. Naopak svojej vlastnej dcére chcela iba dobre.*

Viktória Badidová: *Ja som hrala jej nevlastnú dcéru Dorku, ktorá spolu so svojou mamou všemožne ubližovala svojej nevlastnej sestre.*

Melánia Nergešová: *Anička – to bola moja rola. Dorka sa stala mojou nevlastnou sestrou, ktorej mama venovala svoju obrovskú materinskú lásku a mne iba nenávisť a všetku robotu v domácnosti.*

Mária Voroňáková: *Ja som bola zlá Ježibaba, ktorá robila samé zlé skutky. Tak ako to už v rozprávkach býva.*

Redaktorka: *Bolo náročné stvárniť postavy nevlastných sestier, aby divák pochopil vzťah matky – macochy k nim?*

Viktória Badidová: *Nebolo to ťažké, musela som si v úlohe Dorky uvedomiť, ako vyjadriť namyslenosť, pýchu a opovrhovanie Aničkou i to, že matka má radšej mňa ako Aničku.*

Melánia Nergešová: *Ani pre mňa to nebolo príliš ťažké. Zdá sa mi, že som celkom presvedčivo dokázala vyjadriť, čo je skromnosť, pracovitosť a oddanosť. Aj diváci pochopili, že pri macoche mi nie je dobre.*

Redaktorka: *Ako sa vám darilo nacvičovať divadelnú hru? Šlo to ľahko?*

Viktória Telváková: *Zo začiatku nám to nešlo, ale postupne sme sa zlepšovali a zlepšovali. Samy sme videli pokroky v stvárňovaní svojich hereckých postáv.*

Viktória Badidová: Daril sa nám hlavne spev. Ale keďže sme sa nacvičovaniu venovali dostatočne dlho, zvládli sme to. Potom sme vystúpili pred našimi žiakmi.

Melánia Nergešová: Bolo to náročné, pretože sme divadlo nacvičovali prvýkrát. No pravidelnými skúškami sme to dokonale zvládli.

Mária Voroňáková: Musím povedať, že začiatky boli veľmi slabé. Nemali sme s hraním žiadne skúsenosti. Ale nakoniec sa nám to podarilo.

Redaktorka: *Dejová postava matky a macochy zároveň vynikla nad ostatnými. Ako sa ti podarilo túto rolu zvládnuť tak dokonalo?*

Viktória Telváková: Zvládnuť úlohu mi pomohla pani učiteľka Iveta Piteľová, ktorá v úlohe režisérky mi radila, čo mám ako povedať, kde sa mám pozerieť, čo s rukami, ako sa mám pohybovať po javisku a podobne. Za všetky skúsenosti, ktoré som získala, jej veľmi pekne ďakujem.

Redaktorka: *Kostýmom a vhodným maskovaním vynikla na scéne aj postava Ježibaby. Ako si sa zžila s touto postavou?*

Mária Voroňáková: Postava mi celkom sadla. Vzorom mi boli rôzne strigy z rozprávok, ktoré som videla vo filmoch. Prispelo k tomu aj vhodné oblečenie a líčenie.

Redaktorka: *V deji divadelnej hry sa vhodne využíva spev, ktorý ho, samozrejme, výborne dopĺňa. Vybrala si vás režisérka tohto projektu práve preto, že viete pekne spievať?*

Viktória Telváková: Myslím si, že áno. V rozprávke sa veľa textu spieva a spev mi celkom ide.

Viktória Badidová: Rada spievam a povedali mi, že spev mám dobrý, ba aj hranie.

Melánia Nergešová: Asi áno. Dokonca nám pani učiteľka povedala, že spev nám ide lepšie ako hranie.

Mária Voroňáková: Mám celkom dobrý hlas a svoje spievané texty som zvládla dobre.

Rozhovor pripravila Zuzana Smoláková, 8. B

ŠKOLSKÉ AKCIE V SKRATKE

- 30. januára sa uskutočnilo vyhodnotenie výsledkov práce žiakov za 1. polrok školského roku 2014/2015. Žiaci dostali výpis hodnotenia. Potom sa v spoločenskej miestnosti konal karneval, na ktorom boli vyhodnotené masky, žrebovala sa tombola a žiaci sa zabávali pri hudbe.
- 4. – 10. februára absolvovali 18 žiaci 7. a 8. ročníka lyžiarsky výcvik v Chlmci. Inštruktormi kurzu boli Mgr. M. Hudák a Mgr. A. Dubjaková.
- 24. februára sa v škole uskutočnil stolno-tenisový turnaj. Zúčastnili sa ho žiaci 7. – 9. ročníka.
- 5. marca sa v kultúrnom dome predstavili členovia umeleckého krúžku s divadelnou hrou Pamodaj šťastia, lavička pre žiakov 1. stupňa a 9. marca vystúpili po duhýkrát pred žiakmi 2. stupňa.
- 31. marca žiaci maľovali kraslice a pripomínali si zvyky a tradície našich obyvateľov počas Veľkej noci.
- 16. apríla sa žiaci našej školy zúčastnili okresného kola súťaže Čo vieš o hviezdach? Získali tieto umiestnenia: K. Sochaničová – 4. miesto, K. Diničová – 6. miesto, D. Rošková – 12. miesto.
- 17. apríla sa uskutočnilo v Humennom výberové kolo na festival Spivy moho rodu. Na spomínaný festival postúpili V. Kofirová, S. Kuchtaninová, A. Ďuri, M. Voroňáková.
- 7. mája si žiaci ZŠ pripomenuli Deň víťazstva nad fašizmom kladením venca k pomníku padlých hrdinov, kultúrnym programom a vo večerných hodinách lampiónovým sprievodom.
- 16. mája sa v obci uskutočnil festival Lude pud Nastasom. Žiaci i učitelia sa aktívne zapojili do tých aktivít, ktoré im boli určené.
- 12. – 22. mája sa žiaci 3. a 6. ročníka zúčastnili plaveckého výcviku v Humennom.
- 1. júna žiaci slávil Deň detí návštevou filmového predstavenia v Snine.